

Innspill fra Alta Kommune til Helse Nord på spørsmålene i brevet til kommunene, datert 10. mars 2023.

1. Hvilke konkrete forslag har din kommune til hvordan 80 kommuner i Nord Norge på en god og gjennomførbar måte kan involveres i Helse Nord RHF's videre arbeid med utredningen av funksjon og oppgavedeling?

Helse Nord planlegger radikale endringer i oppgave- og funksjonsfordelingen mellom sykehusene. Endringene vil påvirke våre lokalsykehus, samt i stor grad også påvirke og mest sannsynlig øke presset på primærhelsetjenesten. Kommunehelsetjenesten er allerede svært presset med store utfordringer knyttet til rekruttering og stabilisering av fagpersonell (fastleger, sykepleiere, helsefagarbeidere m.m). Vår felles helsetjeneste er en sammenhengende helsetjeneste. Pasientene kommer fra fastlegene og kommunene til sykehusene og etter endt utredning og behandling kommer de tilbake til kommunene og fastlegene for videre oppfølging.

Det er viktig med et bredt og tett samarbeid med kommunene og primærhelsetjenesten. Dette krever at Helse Nord inviterer til samarbeid på flere og ulike kommunale nivå:

- ✓ Administrativt
- ✓ Politisk
- ✓ Fastleger
- ✓ Kommuneoverleger
- ✓ Brukermedvirkning

Helse Nord bør arrangere Innspills-møter med kommunene. I tillegg må kommunene få mulighet til å komme med høringsuttalelser underveis og gjerne i flere omganger gjennom hele prosessen. Det vises til KS Troms og Finnmark sine innspill om medvirkning gjennom en gruppe utgått fra kommunene. Se brev fra KS til Helse Nord datert 07.03.23. Alta Kommune er enig at dette virker hensiktsmessig.

Kommuner i Nord Norge vil ha ulike interesser og synspunkter i forhold til en større strukturendring i Helse Nord. Helse Nord bør vurdere å gruppere kommunene slik at de med noenlunde like interesser kan samlet møte Helse Nord for diskusjon og samarbeid rundt endringer. Et alternativ vil være å bruke K 6 (de 6 største kommunene i Nord-Norge), og de ulike regionrådene som møtepunkt med Helse Nord/helseforetakene.

I Finnmark er Helsefellesskapet ennå ikke etablert på en slik måte at dette er en tilstrekkelig egnet arena for medvirkning i denne saken.

2. Har kommunen innspill til problemforståelsen/situasjonsbildet som Helse Nord RHF har beskrevet i styresak 11-2023?

Kommunen har forståelse for utfordringsbildet. Kommunene sliter med mye av de samme utfordringene, spesielt dette med å få tak i fagfolk nok. Det er ikke en generell motstand mot endring, men likevel et ubetinget krav om bred kommunal deltagelse og innflytelse i prosesser som påvirker våre lokalsamfunn.

Alta Kommune har arbeidet lenge og hardt med å bygge opp brede og gode helsetjenester til befolkningen gjennom Klinikk Alta. Alta Kommune vil ikke akseptere nedbrytning av et godt lokalt helsetilbud, men vil heller arbeide for å styrke dette.

Det er den totale sykdomsbyrden i fylket som bør ligge til grunn når man planlegger behandlingen. Det er godt kjent at omfanget av samfunnsskapt livsstilssykdommer er størst i Troms og Finnmark. Fylket ligger som eksempel stabilt over landsgjennomsnittet på flere av de store sykdomsgruppene som hjerte/karsykdom, psykiske lidelser 0-44 år, lungekreft og sykdom i muskel/skjelettsystemet 0-44 år. Samlet betyr dette at selv om befolkningstallene er lavere i vårt fylke, er sykdomsbyrden større og vil kreve mer av både kommuner og sykehus enn ellers i landet. Vi forutsetter at dette er utfordringer som nasjonale myndigheter er klare over, også når det gjelder tildeling av ressurser til helseforetakene i nord.

3. Har dere forslag til konkrete områder innen sykehusenes funksjoner som dere mener bør utredes videre for mulig funksjons og oppgavedeling? (Se til styresak 29-2023 beskrevet ovenfor.)

Vi viser til Alta Formannskaps uttalelse i form av brev til Helse Nord sendt 15. mars. Fra administrativ og faglig ledelse, vil vi også understreke følgende:

Det finnes en rekke studier som viser at avstand til helsehjelp senker bruken av samme helsehjelp. Dette er også påpekt av NSDM flere ganger, og Helse Nord må være oppmerksomme på dette. Fra Alta kommune vil vi vektlegge betydningen av å utvikle og styrke gode, elektive tjenester nært der folk bor, kombinert med et effektivt og tilgjengelig transportsystem ved behov for akutt behandling

Innenfor psykiatrien gjør sentraliseringen av akutt psykisk helsevern at befolkningen i store deler av Finnmark ikke får den hjelpen den trenger ved spesielt akutte psykiske lidelser. Ved akutte somatiske tilstander blir pasientene stabiliseres på lokale legevakter eller lokalsykehuset før de sendes videre til utredning og behandling på UNN. Ved akutte psykiske lidelser mangler tilsvarende tilbud i Finnmark. Det er en kjent problemstilling at disse pasientene av forskjellige årsaker ikke kommer seg frem til behandlingen som er sentralisert til UNN, Åsgård Tromsø. Det kan ta opptil flere døgn før pasienter som er ferdigvurdert fra legevaktlegen og henvist til andrelinjetjenesten, kommer seg dit med hensiktsmessig transport. I mellomtiden blir de kommunale legevaktene belastet med alvorlig psykisk syke pasienter som får forsinket utredning og behandling. Ved en utredning av oppgavedeling bør HN vurdere en bedring av tilbudet til akutt psykiske pasienter i Finnmark, for per nå er det ikke likeverdige helsetjenester for disse pasientene i Finnmark sammenlignet med resten av landet.

Vi er også bekymret for at en sterk sentralisering av somatikken vil gi samme resultat som det vi nå har innenfor psykiatrien. Fokus bør altså være å få et likeverdig tilbud for psykisk helse som vi i dag har for somatikken, ikke å gå motsatt vei.

Av andre, konkrete tilbakemeldinger på styresaken, vil vi nevne at ordningen med private avtalespesialister oppleves som en styrket tilbud for pasientene. Å fjerne disse, vil for mange bli opplevd som en svekkelse av kapasiteten. Dette var foreløpige tilbakemeldinger, og så ser vi frem til videre samhandling i prosessen.

For Alta Kommune

Bjørn-Atle Hansen
Rådmann

Ingunn Heggheim
Kommuneoverlege

Alta kommune

Fellestjenesten
Servicesenteret

HELSE NORD RHF

Postboks 1445

8038 BODØ

Att: Styret

Kopi: Adm.direktør

Deres ref:

Vår ref
2023/1827-2

Saksbehandler
Gro Anita Parken

Dato
15.03.2023

Uttalelse fra Formannskapet - Innspill fra Alta kommune til Helse Nord i forbindelse med styrevedtak februar-23 oppgave og funksjonsdeling.

Formannskapet i Alta har i møte den 08.03.23 enstemmig vedtatt følgende uttalelse:

Alta kommune har registrert i media at ledelsen i Helse Nord ønsker innspill og delaktighet fra kommunene for å oppnå sine økonomiske mål, en utfordring Formannskapet i Alta tar.

Alta kommune fikk i 2019 laget et mulighetsstudie for utvidelse av Klinik Alta med tanke på å etablere en fullverdig fødeavdeling her. Disse skissene er fortsatt aktuelle, og kanskje enda mer nå enn da, grunnet den økonomiske situasjonen i helseforetaket. Da vi fikk laget dette mulighetsstudie var en del av bakgrunnen at vi skulle kunne tilby svært rimelige lokaler til helseforetaket, med en blanding av eksisterende lokaler og nybygg. Alta kommune vil kunne levere lokaler som kan brukes til forskjellige helsetjenester, og ikke bare fødeavdeling som mulighetsstudie viser. Vi tror at helseforetaket vil kunne spare store summer årlig på å legge en del tjenester fast til Alta samt benytte ambulerende spesialister på enkelte andre tjenester.

Poenget vårt er at Alta kommune kan tilby svært rimelige lokaler, hvor helseforetaket og samfunnet vil spare store summer på reisekostnader, pasientslitasje og sykefravær. Vi håper helseforetaket ser på vårt forslag med åpent sinn og ønsker videre dialog med kommunen for å kunne løse deler av de økonomiske utfordringene som er.

Alta kommune vil spesielt vise til at vedtaket i stor grad følger resonnement som over år er blitt framført fra Alta kommune, som har vært opptatt av gode spesialisthelsetjenester i regionen, men også av bærekraften i helseforetakets struktur og oppgave- og funksjonsfordeling.

Det er derfor gledelig at styret i Helse Nord nå så tydelig gir uttrykk for det samme. Alta kommune har gjennom år påpekt den manglende bærekraften ved å ikke ta hensyn til den

Postadresse
Postboks 1403, 9506 Alta
Besøksadresse:
Sandfallveien 1

Epostadresse:
postmottak@alta.kommune.no
Web adresse:
www.alta.kommune.no

Telefon:
78455000
Organisasjonsnummer:
944 588 132

demografiske utviklingen i regionen. Alta er den klart største kommunen i Finnmark og har positiv befolkningsutvikling. I løpet av få år vil halvparten av de som fødes i regionen være innbyggere i Alta kommune. Økning i innbyggertall gir økt behov for helsetjenester, og andelen eldre i befolkningen blir stadig større. Ved UiT Campus Alta tilbys det sykepleierutdanning, og søkertallene og gjennomføringen av utdanningsløpet er gode.

Styrets vedtak om at strukturen må være avstemt mot framskrivninger av befolkningens behov for spesialisthelsetjenester, den demografiske utviklingen og tilgangen på helsepersonell, tilsier en strukturendring hvor Klinikk Alta får en betydelig rolle i Finnmarkssykehuset.

Formannskapet/Alta kommune peker på følgende strukturendringer:

- Klinikk Alta styrkes som elektivt sykehus og flere polikliniske spesialisthelsetjenester legges hit, fødeavdeling og geriatrisk avdeling med akutt indremedisinsk avdeling etableres ved Klinikk Alta.
- Samarbeidet med Alta kommune styrkes for behandlingsforløp av pasienter som i dag blir liggende på sykehus fordi det ikke er kompetanse til å gi riktig behandling i den kommunale helsetjenesten.
- Tydeliggjøring av funksjonsdeling mellom sykehusene i Hammerfest og Kirkenes for pasienter som med behov for lengre utredninger og behandlinger som krever liggedøgn. Ved tilpasninger Alta, Kirkenes, Hammerfest vil reinnleggelser bli betraktelig redusert.
- Sikre at CT, MR og ordinære røntgen tilbud gis 24 /7 på steder som Alts som har tilbudet etablert.

Alta kommune har utarbeidet et skisseprosjekt for utvidelse av Klinikk Alta og ønsker et nært samarbeid med Helse Nord om utviklingen av spesialisthelsetjenesten i regionen.

Kommunen ønsker å ta kostnadene ved en eventuell utvidelse av Klinikk Alta og inngå en for Helse Nord, økonomisk bærekraftig leieavtale. Skisseprosjektet er vedlagt. Dette er kjent for faggrupper i Finnmarkssykehuset etter møter med Alta kommune.

Alta kommune ser fram til videre medvirkning i den viktige prosessen Helse Nord er inne i og vil gjennom prosessen komme med flere innspill. Vedlagte innspill er begrunnet i vedtaket i Helse Nord 23.februar -23, *Punkt 3 g: «Sammenslåing av primær- og spesialisthelsetjenesten i ett eller flere helseforetak i samhandling med kommunene og etter avklaring med nasjonale myndigheter.»*

Alta kommune vil særlig vise til punkt 3 g der en pilot med utgangspunkt i Klinikk Alta og vedlagte skisseprosjekt vil være en utmerket mulighet for å nå de mål styret i Helse Nord har satt seg i vedtaket 23.februar 2023.

Det tas også med at Helsepersonellkommisjonen påpeker at vi må utvikle et nivå på helsetjenester. Her vil en styrking av innhold ved klinikk Alta være et godt supplement til nye Hammerfest sykehus.

Med vennlig hilsen
Alta kommune

Gro Anita Parken
driftsansvarlig politisk sekretariat

Dette dokumentet er godkjent elektronisk og derfor uten underskrift.

Vedlegg

1 2017-70 Mulighetsstudie fødestue

Uttalelsen sendes til styret i Helse Nord RHF
Kopi: Adm.direktør